

5 - ಅಥ ಪಂಚಮ ದಶಕಂ
 || ವಿರಾಟ್ಟುರುಷೋತ್ಪತ್ತಿಃ ||

ವ್ಯಕ್ತಾವ್ಯಕ್ತಮಿದಂ ನ ಕಿಂಚಿದಭವತ್ ಪ್ರಾಕ್ ಪ್ರಾಕೃತಪ್ರಕ್ಷಯೇ
 ಮಾಯಾಯಾಂ ಗುಣಸಾಮ್ಯರುದ್ಧವಿಕೃತೌ ತ್ವಯ್ಯಾಗತಾಯಾಂ ಲಯಮ್ |
 ನೋ ಮೃತ್ಯುಶ್ಚ ತದಾಮೃತಂ ಚ ಸಮಭೂನ್ನಾಹ್ನೋ ನ ರಾತ್ರೇಃ ಸ್ಥಿತಿಃ
 ತತ್ತ್ಯೇಕಸ್ತಮಶಿಷ್ಯಥಾಃ ಕಿಲ ಪರಾನಂದಪ್ರಕಾಶಾತ್ಮನಾ || (5.1)

ಕಾಲಃ ಕರ್ಮಗುಣಾಶ್ಚ ಜೀವನಿವಹಾ ವಿಶ್ವಂ ಚ ಕಾರ್ಯಂ ವಿಭೋ!
 ಚಿಲ್ಲಿಲಾರತಿಮೇಯುಷಿ ತ್ವಯಿ ತದಾ ನಿರ್ಲೀನತಾಮಾಯಯುಃ |
 ತೇಷಾಂ ನೈವ ವದನ್ತಸತ್ವಮಯಿ ಭೋಃ! ಶಕ್ತ್ಯಾತ್ಮನಾ ತಿಷ್ಠತಾಂ
 ನೋ ಚೇತ್ ಕಿಂ ಗಗನಪ್ರಸೂನಸದೃಶಾಂ ಭೂಯೋ ಭವೇತ್ ಸಮ್ಭವಃ || (5.2)

ಏವಂ ಚ ದ್ವಿಪರಾರ್ಥಕಾಲವಿಗತಾ ವೀಕ್ಷಾಂ ಸಿಸೃಕ್ಷಾತ್ಮಿಕಾಂ
 ಬಿಭ್ರಾಣೇ ತ್ವಯಿ ಚುಕ್ಷುಭೇ ತ್ರಿಭುವನೀಭಾವಾಯ ಮಾಯಾ ಸ್ವಯಮ್ |
 ಮಾಯಾತಃ ಖಲು ಕಾಲಶಕ್ತಿರಖಿಲಾದೃಷ್ಟಂ ಸ್ವಭಾವೋಽಪಿ ಚ
 ಪ್ರಾದುರ್ಭೂಯ ಗುಣಾನ್ ವಿಕಾಸ್ಯ ವಿದಧುಸ್ತಸ್ಯಾಸ್ಸಹಾಯಕ್ರಿಯಾಮ್ || (5.3)

ಮಾಯಾಸನ್ನಿಹಿತೋಽಪ್ರವಿಷ್ಟವಪುಷಾ ಸಾರ್ಕ್ಷೀತಿ ಗೀತೋ ಭವಾನ್
 ಭೇದೈಸ್ತಾಂ ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬಿತೋ ವಿವಿಶಿವಾನ್ ಜೀವೋಽಪಿ ನೈವಾಪರಃ |
 ಕಾಲಾದಿಪ್ರತಿಬೋಧಿತಾಽಥ ಭವತಾ ಸಂಚೋದಿತಾ ಚ ಸ್ವಯಂ
 ಮಾಯಾ ಸಾ ಖಲು ಬುದ್ಧಿತತ್ತ್ವಮಸೃಜದ್ಯೋಽಸೌ ಮಹಾನುಚ್ಯತೇ || (5.4)

ತತ್ರಾಸೌ ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕೋಽಪಿ ಚ ಮಹಾನ್ ಸತ್ತ ಪ್ರಧಾನಸ್ವಯಂ
ಜೀವೇಽಸ್ಮಿನ್ ಖಲು ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಮಹಮಿತ್ಯುದ್ಬೋಧನಿಷ್ಠಾದಕಃ |
ಚಕ್ರೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸವಿಕಲ್ಪಬೋಧಕಮಹಂತತ್ವಂ ಮಹಾನ್ ಖಲ್ವಸೌ
ಸಮ್ಪುಷ್ಠಂ ತ್ರಿಗುಣೈಸ್ತಮೋಽತಿಬಹುಲಂ ವಿಷ್ಣೋ! ಭವತ್ಪ್ರೇರಣಾತ್ || (5.5)

ಸೋಽಹಂ ಚ ತ್ರಿಗುಣಕ್ರಮಾತ್ ತ್ರಿವಿಧತಾಮಾಸಾದ್ಯ ವೈಕಾರಿಕೋ
ಭೂಯಸ್ತೈಜಸತಾಮಸಾವಿತಿ ಭವನ್ನಾದ್ಯೇನ ಸತ್ತಾತ್ಮನಾ |
ದೇವಾನಿಂದ್ರಿಯಮಾನಿನೋಽಕೃತ ದಿಶಾವಾತಾರ್ಕಪಾಶ್ಯಶ್ಚಿನೋ
ವಹ್ನೀಂದ್ರಾಚ್ಯುತಮಿತ್ರಕಾನ್ ವಿಧುವಿಧಿಶ್ರೀರುದ್ರಶಾರೀರಕಾನ್ || (5.6)

ಭೂಮನ್! ಮಾನಸ ಬುದ್ಧ ಹಂಕೃತಿ ಮಿಲಚ್ಚಿತ್ತಾಖ್ಯ ವೃತ್ಯನ್ವಿತಂ
ತಚ್ಚಾಂತಃ ಕರಣಂ ವಿಭೋ! ತವ ಬಲಾತ್ ಸತ್ತಾಂಶ ಏವಾಸೃಜತ್ |
ಜಾತಸ್ತೈಜಸತೋ ದಶೇಂದ್ರಿಯ ಗಣಾ ಸತ್ತಾಮಸಾಂಶಾತ್ ಪುನಃ
ತನ್ಮಾತ್ರಂ ನಭಸೋ ಮರುತ್ತುರಪತೇ! ಶಬ್ದೋಽಜನಿ ತ್ವದ್ಬಲಾತ್ || (5.7)

ಶಬ್ದಾದ್ವ್ಯೋಮ ತತಃ ಸಸರ್ಜಿಥ ವಿಭೋ! ಸ್ಪರ್ಶಂ ತತೋ ಮಾರುತಂ
ತಸ್ಮಾದ್ರೂಪಮತೋ ಮಹೋಽಥ ಚ ರಸಂ ತೋಯಂ ಚ ಗಂಧಂ ಮಹೀಮ್ |
ಏವಂ ಮಾಧವ! ಪೂರ್ವಪೂರ್ವಕಲನಾದಾದ್ಯಾದ್ಯಧರ್ಮಾನ್ವಿತಂ
ಭೂತಗ್ರಾಮಮಿಮಂ ತ್ವಮೇವ ಭಗವನ್ ಪ್ರಾಕಾಶಯಸ್ತಾಮಸಾತ್ || (5.8)

ಏತೇ ಭೂತಗಣಾಸ್ತಥೇಂದ್ರಿಯಗಣಾ ದೇವಾಶ್ಚ ಜಾತಾ ಪೃಥರ್ಙ್-
ನೋ ಶೇಕುರ್ಭವನಾಣ್ಣನಿರ್ಮಿತವಿಧೌ ದೇವೈರಮೀಭಿಸ್ತದಾ |
ತ್ವಂ ನಾನಾವಿಧಸೂಕ್ತಿಭಿರ್ನುತಗುಣಸ್ತತ್ತಾ ನ್ಯಮೂನ್ಯಾವಿಶನ್
ಚೇಷ್ವಾಶಕ್ತಿಮುದೀರ್ಯ ತಾನಿ ಘಟಯನ್ ಹೈರಣ್ಯಮಣ್ಣಂ ವ್ಯಧಾಃ || (5.9)

ಅಣ್ಣಂ ತತ್ವಲು ಪೂರ್ವಸೃಷ್ಟಿಸಲಿಲೇತಿಷ್ಠತ್ ಸಹಸ್ರಂ ಸಮಾಃ
ನಿರ್ಭಿನ್ನನ್ನಕೃಥಾಶ್ಚತುರ್ದಶಜಗದ್ರೂಪಂ ವಿರಾಡಾಹ್ವಯಮ್ |
ಸಾಹಸ್ರೈಃ ಕರಪಾದಮೂರ್ಧನಿವಹೈರ್ನಿಶ್ಯೇಷಜೀವಾತ್ಮಕೋ
ನಿರ್ಭಾತೋಽಸಿ ಮರುತ್ಪುರಾಧಿಪ! ಸ ಮಾಂ ತ್ರಾಯಸ್ವ ಸರ್ವಾಮಯಾತ್ || (5.10)

|| ಇತಿ ವಿರಾಟ್ಟುರುಷೋತ್ಪತ್ತಿಃ ಪಂಚಮ ದಶಕಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ||

Vedam na am